

Werkgroep Scholen in 2024

Het was weer een jaar met veel mooie momenten. We organiseerden een schoolgidsencursus, die voor een paar nieuwe schoolgidsen zorgde. Nieuw was de medewerking aan de eerste Bodemdierendag in Ede, wat bijdroeg aan het winnen van de titel Bodemdierenstad 2024 door de gemeente Ede.

Diverse verslagen zijn te vinden op de website onder <Nieuws> of onder <Verslagen van activiteiten>.

De uitgevoerde activiteiten met scholen

Met 54 (55 in 2023) uitgevoerde buitenlessen hebben we afgelopen jaar weer ongeveer 1400 basisschoolleerlingen mee kunnen nemen naar buiten.

	Maand/seizoen	Aantal scholen	Aantal groepen
Wilgen knotten *	februari	3 (0)	3 (0)
Hei opschonen *	maart	1 (2)	2 (2)
Boomfeestdag in Bennekom **	13 +14 maart	2 (1)	3 (2)
Padden en Vroege voorjaar	maart	2 (5)	3 (7)
Op pad met je zintuigen	april	8 (9)	9 (10)
Beste Bos	mei	4 (4)	7 (5)
Wateronderzoek	mei	3 (3)	4 (4)
Waterbeestjes	juni	3 (3)	5 (6)
Bodemdierendag Ede	27 september	3	5
Kleine beestjes en paddenstoelen	oktober/ november	7 (9)	10 (11)
Excursie op verzoek*	1 oktober	1	2
		22 (19) scholen ***	54 (55) groepen

(Tussen haakjes de prestaties van vorig jaar)

De met * gemerkte onderdelen worden aangeboden door IVN Ede,

** organisatie Boomfeestdag Bennekom. De overige excursies worden uitgevoerd i.s.m. IVN Het Groene Wiel.

*** Verdeling basisscholen:

Ede 12 (9), Bennekom 6 (5), Harskamp 1 (1), Otterlo 0 (1), Ederveen 1 (1), Lunteren 1 (1), Wekerom 0 (1), Wageningen 1 (0)

Dit jaar zijn de wilgen langs de **Halderbrinkweg** geknot met drie groepen 8.

Met 2 groepen 7 zijn we aan het werk geweest op de hei in het Mierenreservaat **De Heide** in Bennekom bij de Oostbreukelderweg.

Op beide werkdagen in het landschap heeft een gids tevoren op school een **PPT-presentatie** verzorgd over het nut van het werken en veilig werken.

Voor de zesde keer waren we voor de jaarlijkse **Boomfeestdag** in het Binnenveld. Dit keer met 2 scholen. Met de leerlingen van groep 8 van de Kraatsschool is een elzenhaag geknot langs de Maandereng en met groep 7/8 van de Johan Frisoschool uit Wageningen schoonden we de groenstrook aan de waterkant bij de Nieuwesteeg. Daarbij verzorgden IVN-ers een quizpuzzel met vragen over de els en andere bomen.

In Bennekom is de Boomfeestdag een van de initiatieven van Levend Landschap, opgezet door de Dorpsraad Bennekom in samenwerking met de gemeente Ede en de Stichting Landschapsbeheer Gelderland.

Dit jaar waren de **paddenexcursies** weer bij de poelen aan de Horalaan. Hoewel er nauwelijks paddenactiviteit te zien was, maakten de vragen over padden met opdrachten onderweg en de aandacht voor de verschijnselen van het vroege voorjaar, de wandelingen tot een succes.

De **bosexcursies** zijn uitgevoerd op verschillende locaties:

- Ede – Kernhem
- Ede – Edese bos
- Ede – Sysselt
- Bennekom – Hoekelum
- Bennekom – Bornweg
- Lunteren – Lunterse buurtbos

De lessen “**Op pad met je zintuigen**” hebben we weer gepresenteerd als een boswandeling waarbij onderweg de verschillende opdrachten aan bod kwamen.

Deze werkwijze volgden we ook in de herfst bij de excursie “**Paddenstoelen en kleine beestjes**”. Met 4 tot 5 leerlingen per gids konden alle zintuigen goed aan bod komen en werden gedurende de 5 kwartier durende tochten veel ontdekkingen gedaan.

Bij de leskist **Beste Bos** stimuleren we de zelfwerkzaamheid bij het werken in groepjes van 3 tot 4 leerlingen uit de bovenbouw. We bieden ondersteuning en controleren de genoteerde waarnemingen.

Voor de lessen **Wateronderzoek** en **Waterbeestjes vangen** gingen we naar de singel bij de Koekeltse boslaan in Veldhuizen en naar de poelen aan de Horalaan.

Rondom de poelen aan de Horalaan is de ruimte beperkt, zodat daar alleen kleine groepen terecht kunnen. Het waren prettige excursies met een vangst vergelijkbaar met die van vorig jaar.

De gemeente Ede benoemde 27 september tot **Bodemdierendag 2024** en vroeg het IVN mee te helpen bij het zoeken van bodemdiertjes.

Voor de 10^e keer organiseerde het NIOO (Het Nederlands Instituut voor Ecologie) het landelijke bodemdierenonderzoek in een periode van enkele weken rondom Dierendag met een wedstrijd om de titel Bodemdierenstad 2024.

Na de opening door een enthousiaste wethouder Jan Pieter van der Schans gingen 130 leerlingen van 3 scholen samen met 9 IVN-ers beestjes zoeken in het bos, rondom de school en in de moestuin. Het werd een geslaagde happening.

Een leerkracht schreef:

Er is een bodemdierenwereld voor de kinderen open gegaan!

En met nog een succes: De gemeente Ede won de wedstrijd en kreeg mede door het grote aantal deelnemers de titel Bodemdierenstad 2024!

Per school werden de waarnemingen gemeld aan Bodemdierendagen.nl.

Alle 3 locaties kregen een 9.

Een verslag is te vinden op: <https://www.ivn.nl/afdeling/ede/verslagen-van-activiteiten/>

Een klein deel van de te **gebruiken excursie-materialen** wordt bewaard in een IVN-kast bij Publieksboerderij De Proosdij, de rest is bij Joke Veltkamp in de schuur of op zolder.

De schoolgidsencursus

Voor de tiende keer werd een schoolgidsencursus georganiseerd. Om de cursus behapbaar te houden voor de scholenwerkgroep en de gidsen zo efficiënt mogelijk voor te bereiden op ons programma, kozen we ervoor om geen partners te zoeken zoals bij de vorige cursussen.

De cursus bestond uit 10 bijeenkomsten: 2 theorielessen binnen in de Proosdij, 7 buitenlessen en een afsluiting opnieuw in de Proosdij. Behalve de theorieles Didactiek, verzorgden schoolgidsen zelf de bijeenkomsten.

Het was een bijzondere cursus. Niet eerder hebben we zoveel afvallers én instromers gehad. Bij de start in januari waren er negen cursisten. In de loop van het jaar vielen vier cursisten af en kwamen er ook weer drie bij, waardoor de groep ongeveer even groot bleef.

Op de afsluitende avond hebben vijf aspirant gidsen iets van hun ervaring en nieuwe kennis met de aanwezige schoolgidsen gedeeld. Er was een mooie

variatie in posters en ander creatief werk, waaronder een electrospeel. Drie andere cursisten konden er deze avond helaas niet bij zijn.

Na de afsluiting hebben zich spontaan nog weer belangstellenden gemeld. Dit betekent dat we in 2025 nog veel aandacht voor bijscholing zullen hebben. Zo kan iedereen volgend jaar lekker meedoen met het enthousiast maken van veel kinderen.

Een verslag van de afsluitende avond staat op

<https://www.ivn.nl/afdeling/ede/nieuws/schoolgidsencursus-2024-afgesloten/>

De gidsen

Mede dankzij de schoolgidsencursus is het aantal gidsen gegroeid in het afgelopen jaar. Nynke Groendijk besloot te stoppen met het scholenwerk, maar niet met de andere kinderactiviteiten.

Ineke Jansonius maakte de afspraken voor het knotten en het werken op de Heide, Joke Veltkamp voor de Boomplantdag en de Bodemdierendag en Ad Meijs voor alle andere excursies.

Januari 2025 start de werkgroep met de volgende 37 personen:

Tineke de Boer, Gerard Brouwer, Floor Cromjongh, Bianca van Elteren, Joop Ernst, Anne Gutenkunst, Christa van Harten, Wim Haver, Dick en Lies van den Hout, Ineke Jansonius, Maria van de Kam, Scilla Köhlinger, Wim Koops, Kike Laagewaard, Karin Lansing, Jan Leppink, Albert Loef, Ad Meijs, Frederiek Middelink, Remieke Niermeyer, Truus van Otterloo, Marjolein Pijper, Erna Reesink, Ingrid van Rijt, Reiny Sangster, Rian Smit, Milka Sytsma, Auke Terluin, Dora van der Velde, Henk Veldkamp, Joke Veltkamp, Govert Versteeg, Bert Verstraaten, Coen Vleck, Emily de Waal, Ruth Zaal

Activiteiten bij de Proosdij

In plezierige samenwerking met **Publieksboerderij De Proosdij** is door ons in vier schoolvakanties een kinderactiviteit georganiseerd op een woensdagmiddag.

Voor de winterspeurtocht door het park in januari was helaas weinig belangstelling. In overleg is besloten andersoortige activiteiten aan te bieden. We kwamen uit op een knutselactiviteit of spel, waar toevallig aanwezige bezoekers aan kunnen haken. Dit leverde aanzienlijk meer deelnemers op. We zien terug op 3 gezellige middagen, in de mei-, de zomer- en de herfstvakantie.

- In mei werd een hanger gemaakt van droogbloemetjes op een houtschijfje en/of een praatstok versierd en/of een dromenvanger gemaakt met veren. De leeftijd die we bij de aankondiging hanteerden bleek niet heel handig: ouders komen veelal met kinderen van verschillende leeftijden. De

jongere kinderen willen natuurlijk ook wat maken. (De ouders zelf trouwens ook, hebben we gemerkt ☺)

We besloten voortaan 4-12 jaar aan te houden. In mei waren er ongeveer 14 kinderen, al of niet vergezeld door ouders.

- In augustus kwamen er meer kinderen meedoen: zo'n 25 en even zoveel ouders. Het was mooi weer en we zaten buiten, lekker in het zicht. Er werden mooie schelpenratelaars gemaakt en reuzenzeepbellen geblazen. Ook waren er rupsen en poppen te bewonderen. We kregen veel positieve reacties en er ontstonden leuke gesprekken.
- Ook in de herfstvakantie konden we, weliswaar met een jas aan, buiten zitten. Door het mooie weer was er ook deze keer veel aanloop. We hadden allerlei herfstdingen meegenomen waarmee door jong en oud enthousiast geknutseld werd. We hadden ook voeldozen neergezet met herfstvruchten erin. Opnieuw zo'n 25 kinderen met of zonder ouders van allerlei nationaliteiten.

Na het succes van vorig jaar stond **Fête de la Nature** op 7 september opnieuw in het IVN- jaarprogramma. Dankzij het mooie weer, een goede voorbereiding en inzet van veel enthousiaste IVN-ers werd het opnieuw een met recht feestelijke middag met veel aanloop.

Op de uitgebreide IVN-informatietafel stonden interessante natuurdingen uitgesteld, die ruime belangstelling kregen. Kike wist de aandacht van de kinderen te trekken door op een leuke manier een paar handpoppen in te zetten. Koffie, thee en limonade kregen we van Publieksboerderij De Proosdij en werden door ons zelf geschonken bij de pipowagen. Het thema voor dit natuurfeestje was: "alles wat vliegt". Extra leuk daarom dat onze jubilerende vogelwerkgroep aanwezig was met veel materialen en een vogelspeurtocht; Jany van Zijtveld met informatie over vleermuizen en een leuke tekenopdracht. Ook waren er poppen en vlinders te bewonderen en was er een vlinderquiz.

Andere doe-dingen die op het programma stonden:

- Reuzenzeepbellen blazen
- Knutselen met materialen uit de natuur: hiervoor waren héél veel veren verzameld.
- Uilenballen pluizen
- Workshop fotograferen

Overige buitenschoolse activiteiten

Milka Sytsma en Jan Leppink controleren regelmatig de door de scholen teruggebrachte **leskisten** op de Proosdijkinderboerderij in Ede. De leskisten worden door IVN Het Groene Wiel beheerd.

Enkele gidsen verzorgden met plezier en succes de **kabouterwandelingen** en **puzzeltochten** uit het excursieprogramma van IVN Ede.

Op 7 april was het IVN aanwezig in Renkum vanwege **100 jaar Nivon** met een kraam waar braakballen geplozen konden worden en droog visjes gevangen. Helaas was er nauwelijks belangstelling voor een wandeling.

Tijdens de **Tuinmiddag** van Groei en Bloei in Ede op 20 april werden met veel enthousiasme zaadbollen gekneed en werd informatie over het bodemleven gegeven.

Op 11 juni en op 1 september waren er zeer geslaagde **Slootjesdagen** bij de singel bij de Koekeltse boslaan met beide keren ruim 25 belangstellenden. Opnieuw vroegen we de deelnemers zich tevoren te melden. Er waren weer 3 rondes.

Twee verslagen zijn te vinden op: <https://www.ivn.nl/afdeling/ede/verslagen-van-activiteiten/>

Activiteiten met gidsen

We begonnen het jaar op 17 januari met een gezellige wandeling in de sneeuw op het **Wekeromse zand**. Vanwege regen viel op 3 juli een bezoek aan de **Wageningse uiterwaard** in het water.

Op 18 november werden in De Proosdij zowel de schoolgidsencursus als het jaar afgesloten met een presentatie van de nieuwe schoolgidsen en een originele quiz. Vanwege de vacature na het vertrek van Suzanne Belleman, voormalig contactpersoon bij het Groene Wiel, was er geen aanwezigheid van Het Groene Wiel.

Plannen voor 2025

We blijven nieuwe schoolgidsen welkom heten en begeleiden.

Op 9 januari starten we het jaar met een wandeling over een kinderklompenpad in ontwikkeling waar IVN-ers aan meewerkten.

Ook in 2025 doen we mee aan Kabouterwandelingen, Fête de la Nature en de Sloopjesdagen. Deze activiteiten worden gemeld in het jaarprogramma van de afdeling. Met Publieksboerderij De Proosdij zijn afspraken gemaakt voor kinderactiviteiten in 3 vakanties en mogelijk komt er weer een Bodemdierendag Ede in het najaar.

Veel dank aan alle medewerkers. Samen kunnen we veel bereiken!

Joke Veltkamp

Truus van Otterloo

Ineke Jansonius

Ad Meijs

